

FUNCTIILE EVALUARII

Scris de BROSCARU IRINA
Miercuri, 05 August 2009 16:23

Abordarea teoretică a procesului evaluativ în actul educativ impune cu prioritate evidențierea funcțiilor evaluării.

FUNCTIILE EVALUĂRII INST. BROSCARU IRINA

Necesitatea și însemnătatea evaluării decurg, pe de o parte, din rolul educației în viața socială, iar pe de altă parte din însăși funcționalitatea procesului instructiv – educativ. Astfel, se disting (2, pag. 198):

A. Funcții sociale (evaluarea în învățământ confirmă sau infirmă acumularea de către cei instruiți a cunoștințelor și abilităților necesare unei activități social utile):

- funcția de validare socială a produselor sistemului de învățământ, la diferite niveluri de integrare școlară și profesională;

- funcția de orientare socială, școlară și profesională, la diferite niveluri de decizie care angajează responsabilitatea tuturor factorilor educației;

funcția de selecție socială, școlară și profesională. La diferite niveluri de clasificare și ierarhizare a rezultatelor activității didactice, de formare inițială și continuă, exprimate în termeni de proces și produs.

B. Funcții pedagogice (care privesc participanții la procesul educativ):

În ce privește elevii, evaluarea (1, pag. 80):

FUNCTIILE EVALUARII

Scris de BROSCARU IRINA

Miercuri, 05 August 2009 16:23

- influențează dezvoltarea psihică a elevilor;

- asigură trănicia cunoștințelor acumulate, fixate prin verificare;

- influențează latura afectiv – volițională a personalității (obișnuința de a munci sistematic, conturarea aspirațiilor, intereselor).

În ce privește cadrele didactice, evaluarea (1, pag. 80):

- îi ajută pe profesori să cunoască nivelul de pregătire al claselor, atunci când este aplicată înainte de derularea programului instrucțional;

- asigură înregistrarea continuă a progreselor în învățare, atunci când se aplică pe parcursul procesului instrucțional;

- îi ajută, la sfârșitul derulării programului instrucțional, să aprecieze rezultatele obținute, în lumina obiectivelor.

Funcțiile pedagogice sunt funcții specifice ale actului educativ. Între acestea, funcțiile esențiale ale evaluării sunt:

de constatare și apreciere a rezultatelor școlare:

- se bazează pe verificarea rezultatelor la anumite intervale de timp, pe criterii prioritare constatative;

2) de diagnosticare:

- se bazează pe verificarea și interpretarea rezultatelor la diferite intervale de timp pe criterii calitative;

3) de prognosticare:

- oferă sugestii pentru deciziile ce urmează a fi luate în scopul ameliorării procesului instructiv – educativ.

Implicarea evaluării într-un sistem complex de decizii importante la nivel de politică a educației permite sesizarea unui set de funcții de o mai mare diversitate, „fiecare avându-și propria legitimitate” (4, pag. 13 - 14).

a) funcția de evidențiere a eficacității sistemului de învățământ – „concretizată în nivelul de pregătire a elevilor pe parcursul studiilor și, mai ales, în nivelul de competență la ieșirea din sistem și intrarea în viața activă”.

b) funcția de control care „face comparabile rezultatele obținute de școli de același grad și tip prin instituirea examenărilor naționale”;

c) funcția de certificare a nivelului de pregătire a absolvenților unui ciclu de învățământ, care susține luarea unor decizii optime „de ameliorare a curriculumului și a proceselor de instruire care le sunt proprii”;

d) funcția de apreciere a performanțelor școlare ale elevilor „prin sistemul certificat de notare”;

e) funcția de realizare a diagnozei „asupra dificultăților de învățare ale elevilor”;

FUNCTIILE EVALUARII

Scris de BROSCARU IRINA

Miercuri, 05 August 2009 16:23

- f) funcția de realizare a prognozei referitoare la comportamentul și performanțele viitoare ale elevilor, posibile în diferite situații și contexte pedagogice;
- g) funcția de feedback continuu care asigură îmbunătățirea permanentă a instruirii, a predării (realizată de profesor) și a învățării (realizată de elev, ca efect al predării);
- h) funcția de apreciere a eficacității și eficienței proceselor de instruire (prin analiza și optimizarea raporturilor dintre: obiective – rezultate obținute; rezultate obținute – resurse utilizate; rezultate – calitatea proceselor de instruire inițiate și finalizate în școală și în afara școlii);
- i) funcția de selecție școlară a elevilor prin examene/concursuri, realizată în raport de capacitățile, competențele și cunoștințele necesare în viitoarea treaptă școlară;
- j) funcția de stimulare a spiritului de responsabilitate al profesorilor pentru nivelul calitativ de pregătire asigurat elevilor funcție relevantă social, în raport de societate civilă și de comunitatea educativă locală, teritorială și națională;
- k) funcția de formare la elevi a unei imagini de sine și a unei capacități autoevaluative optime, „cu efecte pozitive asupra interesului și a gradului de angajare în procesul de învățare”.

C. Funcții manageriale:

- funcția de informare a cadrelor didactice și a elevilor de stadiul de evoluție a activității pe care o desfășoară;
- funcția de estimare a activității (diagnoza pedagogică);

FUNCTIILE EVALUARII

Scris de BROSCARU IRINA
Miercuri, 05 August 2009 16:23

- funcția de ameliorare a activității.

Modalitățile de evaluare îndeplinesc rolul de feedback, determinând astfel procesele de autoreglare și autoperfecționare a celor angajați în procesul de instruire.

Cadrul didactic, în raport cu datele conexiunii inverse este obligat să stabilească legături între rezultate și metode de învățământ utilizate, promovând acele tehnici care asigură un randament superior.

Elevul trebuie să aibă posibilitatea de a cunoaște rezultatele activității sale. Aceasta îi este necesară în primul rând pentru a ști dacă se află pe un drum bun sau dacă trebuie să caute alte căi de acțiune.

Colaborând nivelurilor macro și micro sistemice, unde pot fi degajate obiective specifice, Constantin Cuceș sugerează următoarele funcții ale evaluării (3, pag. 178):

-de constatare: dacă o informație a fost asimilată, o deprindere a fost achiziționată;

de informare a societății, prin diferite mijloace, privind stadiul și evoluția pregătirii populației școlare;

- de diagnosticare a cauzelor care au condus la o slabă pregătire și o eficiență scăzută a acțiunilor educative;

- de prognosticare a nevoilor și disponibilităților viitoare ale elevilor;

de decizie asupra poziției unui elev într-o ierarhie;

FUNCTIILE EVALUARII

Scris de BROSCARU IRINA
Miercuri, 05 August 2009 16:23

- pedagogică, în perspectiva elevului (stimulativă, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a posibilităților de orientare școlară și profesională).

Prezentăm în continuare funcțiile evaluării sub forma unui inventar care încearcă să surprindă varietatea și multitudinea posibilităților lor de utilizare în diverse situații (5, pag. 15 - 16):

Natura funcției

Sfera de operare a funcției

Instrumente utilizate

Diagnostică

Identificarea nivelului performanței, a punctelor tari și slabe, pe domenii ale performanței. Instrumente de evaluare diagnostică: teste psihologice, de inteligență, de cunoaștere sau de randament etc.

Prognostică

Estimarea domeniilor sau a zonelor cu performanțe viitoare maxime ale educabililor. Teste de aptitudini, de capacități sau abilități specifice.

De selecție

Clasificarea candidaților în ordinea descrescătoare a nivelului de performanță atins, într-o situație de examen sau de concurs. Funcția se poate actualiza, cu o miză mai mică, în situația necesității creării claselor de nivel. Ideală este utilizarea de teste standardizate de tip normativ. Funcția este activată și de către anumite componente ale examenelor naționale.

De certificare

Recunoașterea statutului dobândit de către candidat în urma susținerii unui examen sau a unei evaluări cu caracter normativ. Eliberarea de certificate, diplome, acte dovedind dobândirea unor credite etc.

FUNCTIILE EVALUARII

Scris de BROSCARU IRINA
Miercuri, 05 August 2009 16:23

Motivațională

Activează și stimulează autocunoașterea, autoaprecierea, valențele metacognitive în raport cu obiectivele procesului educațional stabilite de la început sau în funcție de obiectivele de evaluare comunicate anterior. Feedback structurat din partea evaluatorului.

De consiliere

Orientează decizia elevilor și a părinților, în funcție de nivelul performanțelor obținute, astfel încât orientarea școlară și/sau profesională a elevilor să fie optimă, în echilibru stimulativ între dorințe și posibilități. Discuții individuale, „seri ale părinților”, vizite cu scop de familiarizare a unor instituții educaționale, alte forme de consiliere pentru elevi și părinți.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cojocariu, V. (2002) – „Pedagogie II” (curs), Universitatea Bacău
2. Cristea, G. (2002) – „Pedagogie generală”, EDP, București
3. Cucuș, C. (1998) – „Psihopedagogie”, Editura Polirom, Iași
4. Neacșu, I.; Potolea, D.; Radu, I.T. (1996) – „Reforma evaluării în învățământ – concepții și strategii”, Ministerul Învățământului, București
5. Stoica, A. (2001) – „Evaluarea curentă și examenele” – Ghid pentru profesori, Editura PRO GNOSIS, București